

"חסדי יהודה"

ע"ש מו"ר חכם יהודה מועלם זצוק"ל

חידושים ופנינים מספרו הקדוש "דרש יהודה" על התורה

פרשת מטות - מסעי כ"ו תמוז תש"פ

עיר	כניסת שבת	צאת שבת	רבינו ת"ם
ירושלים	7:08	8:27	9:13
תל אביב	7:24	8:28	9:11
חיפה	7:17	8:30	9:13
באר שבע	7:25	8:26	9:13

השבוע העלון מוקדש לרפואה שלימה יונה בן ויקטוריה

להנצחות והקדשות:
02-65-11-234
052-7190115

להנצחות:

לע"נ: אהרון בן חוה.
לרפו"ש: מרינה רות בת דינה, דינה
בת רחל, קלינה בת חוה.
לזרע קודש בר קיימא: מלכה בת
שמחה ויצחק אלנתן בן אסתר.
לזיווג הגון: רחל הודיה בת רות שרה,
ברטה הודיה בת רבקה, תהילה בת
רבקה.
לכל הישועות: דוד בן אודליה נויאת,
אליהו בן אודליה נויאת, יואל בן
אודליה נויאת, שרה שירה בת
אודליה נויאת.

את דבריו של העם הארץ שלא יהיו לרעה.
(תע" במדבר רבה פרשה ב' ג', ובשה"ש רבה שם, וע"י פלא יועץ ערך
רינה).

ונמצא לפי"ז שאדם צריך להזהר בלשונו
לבקש בלשון מכוונת שאם יטעה זה יכול
להתפרש לקללה, אבל לפעמים אף אם הוא
טועה הקב"ה מתקן את לשונו שיהיה
לברכה, אבל כדי לזכות לזה צריך שאותו
אדם יהיה מייקר את הדיבור שלו ולא מחלל
את דבריו, וזהו מה שאומר הפסוק "לא יחל
דברו" - שאם אדם יזהר לא לחלל את דברו
תמיד, אז "כל היוצא מפיו" - הקב"ה
יעשה, ו"עשה" הוא מלשון תיקון [וכמו שכתוב
(בראשית י"ח ח') "ובן הבקר אשר עשה" ורש"י אשר תיקון],
כלומר אפילו אם יצא מפיו בטעות לשון של
קללה הקב"ה יתקן אותו מקללה לברכה.

איש כי ידור נדר לה' או השבע שבועה לאסור איסור על נפשו

א. מובא בגמרא (ב"ב דף ע"ד) מעשה ברבה בר
בר חנה שהלך במדבר ושמע בת קול
שאומרת 'אוי לי שנשבעתי ועכשיו שנשבע'
תי מי מפר לי' וחשב שהכוונה לשבועה שה'
נשבע שלא יביא יותר מבול לעולם ורוצה
עכשיו להביא מבול, אז אמר אני לא אתיר
בשביל שישאל לא יאבדו, וכשהגיע לבית
המדבר סיפר לחכמים את המעשה ואמרו
לו לא כמו שחשבת, אלא כוונת הבת קול
היתה על השבועה שנשבעתי על הגלות - מי
יתיר לי את השבועה שאוכל להוציא את בני
ישראל מהגלות, ועכשיו אם היית מתיר
היה ההזדמנות שתבוא הגאולה.

ב. יש מסורה של חמשה פסוקים שכתוב
בהם "יחל": א. "לא יחל דברו" ב. "מי
האיש אשר יחל" (שופטים י"ח), ג. "והוא יחל
להושיע את ישראל" (שם י"ג ה'), ד. "יחל ישראל
אל ה' כי עם ה' חסד והרבה עמו פדות"
(תהילים ק"ז), ה. "יחל ישראל אל ה' מעתה ועד
עולם" (שם ק"א ג'), ויש לזה רמז למעשה של
רבה בר בר חנה עם הבת קול: "מי האיש
אשר יחל" - זה הולך על הבת קול שאמרה
מי יפר לי את השבועה, שמע את זה רבה בר
בר חנה ואמר "לא יחל דברו" - אני לא אחל
את הנדר, למה, "כי יחל ישראל אל ה' כי עם
ה' החסד והרבה עמו פדות" - בשביל
ישראל שלא יאבדו במבול, בא הפסוק
הרביעי ואומר "והוא יחל להושיע את
ישראל" - שהבת קול בקשה מי יפר לי את
הנדר בשביל שאני אוכל להושיע את ישראל
ולהוציא אותם מהגלות, ובאמת כל איש
צריך להיות במצב "יחל ישראל אל ה' מעתה
ועד עולם" - שה' יביא את הגאולה ויבנה את
בית המקדש במהרה בימינו.

"לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה"

אומר רבינו יוסף חיים ע"ה: שהנה אדם צריך
תמיד לפרש את תפילתו באופן ברור - שאם
לא ידקדק בלשונו הוא עלול לבקש בלשון
של קללה, וכמו שהיה מעשה באחד שהלך
בדרך והיה לו קשה ללכת ועמד ונשא תפילה
להקב"ה: אנה ה' תזמין לי חמור שירכב עלי,
ולפתע כשהוא ממשיך בדרך פגע בו שר אחד
רוכב על אתונו ואחריו הלך עייר קטן, אמר לו
השר: הנה העייר הזה קטן הוא ויש לו טורח
הרבה בהליכה תרכיבהו על כתפך ותביא
אותו עימי לבית, אמר האיש הזה: הרי עתה
התפללתי לפני הקב"ה שיזמין לי חמור
שארוב עליו ואין נעשה לי להפך? אבל הוא
לא שם לב שבאמת אמר חמור שירכב עלי,
ולכן כפי שהתפלל כך נענה.

אבל מצד שני היה פעם מעשה להפך בעם
הארץ אחד שלא היה יודע להתפלל ולא הבין
את פירוש המילים, וכשהיה הולך לבית
הכנסת לא היה מחזיק סידור שלא היה יודע
אפילו צורת האותיות, וחננו הקב"ה בעושר
ובריבוי בנים וכל ליל שבת היו כולם באים
לפניו שיברכם, אבל כיון שהיה עם הארץ לא
היה יודע לברך שום ברכה ואפילו איזה פסוק
אחד של ברכה לא ידע, אבל היה באותו בית
הכנסת שהיה מתפלל בו אדם אחד שיש לו
קול ערב והיה קורא בקול את הפסוקים
מתחילת פרשת העקידה עד "ה' מלך",
וכשהיה קורא פרק 'איוהו מקומן' היה עושה
ניגון יפה בסיום כל משנה ובפרט בסיום של
'אלו ואלו נשרפין בבית הדשן' היה מאריך
בניגון של חמש תיבות אלו ואומר אותו בקול
רם ונעים ביותר, ואותו עם הארץ שהיה
שומע אותו בקביעות חשב שאותם ה' תיבות
הם ברכות גדולות ולכן החזן מרים את קולו
לברך בהם את העם, ובמשך רב הימים קלט
אותו עם הארץ את ה' תיבות הללו בעל פה
וכיון שחשב שהם ברכות כשעמדו בניו לפניו
בליל שבת להתברך היה מניח ידו על ראש כל
אחד ואומר לו 'אלו ואלו נשרפין בבית הדשן'.
והנה פעם הזדמן תלמיד חכם אחד להתארח
אצלו בליל שבת והוא שמע שאותו עם הארץ
אומר לכל אחד מבניו דברים הללו של 'אלו
ואלו נשרפין בבית הדשן', נבהל החכם ואמר
לו: למה תעשה כך לקלל את בניך שישרפו
בבית הדשן? ובאותו ליל שבת חלם אותו
חכם שאמרו לו בחלום: לא טוב עשית
שביטלת את העם הארץ ממנהג זה כי הוא
היה אומר כן לפי תומו וכיון שהקב"ה היה
אוהב אותו לקח את האותיות של ה' תיבות
אלו ועשה מהם צירופים אחרים ונעשו
לברכה, ועל כל כיוצא בזה נאמר (שה"ש ב' ד')
'ודגלו עלי אהבה' אל תקרי 'ודגלו' אלא
'ודלוגו עלי אהבה' - שה' יתברך תיקן בחסדו

חינוך ילדים הרה"ג יעקב שכנזי שליט"א

חנוך לנער על פי דרכו

שלמה המלך החכם מכל אדם אמר: "חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה", פירושו של דבר שיש לתת חינוך טוב לבנים ולבנות, עוד בקטנותם, כי אז לב הילד פתוח, וכל מידה טובה שמחדירים בו נשארת חקוקה בלבו וגם כשיגיע לגיל זקנה, ימשיך בדרכו הטובה ולא יסור ממנה.

אמנם כשמזניחים את חינוך הילדים בקטנותם, יקשה מאוד לתקן את דרכם בגדולתם, כי ההרגל נעשה טבע ואז ההורים עומדים בפני מציאות המרה חסרי אונים. ומעשה באדם אחד שבא לפני אחד הרבנים בחו"ל ובכה בפניו על מר גורלו, שבנים גידל ורומם, והם פשעו בו וכעת לומדים באוניברסטאות של גויים והולכים בדרכיהם הרעים. השיב לו הרב על פי משל: בגבול שבין רוסיה לפולין לא הרשו חיילי משמר הגבול, להעביר סחורות מלבד גופות מתים לקבורה. קבוצת אנשים, החליטה לנסות להעביר תכשיטים יקרים דרך הגבול במסווה של העברת מת. וכך עשו: לקחו ארון מתים מלאו אותו בתכשיטי זהב ויהלומים יקרי ערך, ונשאו את הארון כאילו היה זה ארון מתים, אחד משוטרי המכס הבחין כי החבורה נושאים את המת בשלוה ללא בכיות, שלא כדרך לוויה שגריתית. הדבר עורר את חשדו והוא תבע מהם לפתוח מיד את הארון. בתחילה ניסו לשכנעו שאין זה מכבוד

המת, אך משנתקלו בסרובו העז של השוטר ונוכחו לדעת שהם עומדים על סף אובדן רכושם, פרצו בבכי מר הביט בהם השוטר ואמר: כעת אתם בוכים? אילו הייתם בוכים קודם, לא הייתי חושד בכם. כאן גמר הרב את משלו ופנה אל האיש הבוכה ואמר: גם לך ידידי אני אומר: עכשיו אתה בוכה? אילו בכית קודם והיית שואל להיכן לשלוח את הילדים ואיזה חינוך להקנות להם כי אז לא הוצרכת לבכות כעת. אבל אל יאוש, אף פעם לא מאוחר, מה שעליך לעשות הוא: להתפלל לבורא עולם מעומק הלב ובדמעות, שישב את לב הבנים לדרך הטובה, אותה דרך שלאורה הלכו אבותינו הקדושים במשך אלפי שנים, "ושבו בנים לגבולם".

רבי חיים מרדכי מנדבורנה זצוק"ל היה אומר בשם אביו רבי איתמר זצוק"ל: למה נסמכו הפסוקים "וקשרתם ל"שננתם לבניך" - ללמדך: כמו שהתפילין אסורים בהיסח הדעת, כך חינוך הבנים אסור בהיסח הדעת. בשנים בהם ההורים מעצבים את אשיותו של בנם, יש למנוע ממנו ככל האפשר לראות ולשמוע דברים שליליים, כי כל ידיעה וראיה בונה את נפש האדם. כמו שאת יסוד הבנין יוצקים בביטון חזק ללא כל תערובת, כך בנין הבנים והבנות צריך להיות נקי מכל תערובת של דעות כוזבות ודברים מקולקלים.

שלום בית הרב מנחם אלפי שליט"א

הכשרות למחשבה הטהורה

הרבה מחשבות ודמיונות עולים במוחו של כל אדם, וכיצד ידע אם חושב נכון או שמא טועה? לשם כך - נתן לנו בורא עולם את לימוד המוסר, כדי לקבל הכשר על מעשינו, כדי לפקח על דרכינו, כדי לעוררנו ולהיטיב לנו באחריתנו.

וזהו לשון הרמבם ע"ה באגרות: "מאסו במוות וברע, ובחרו בחיים ובטוב, כי הרשות נתונה לכם, הנהיגו את עצמכם במידות טובות, כי טבע האדם תלוי במנהג והמנהג יוקבע בטבע. דעו, כי שלימות הגוף קודמת לשלימות הנפש, והיא כמפתח הפותח טרקלין. ולכן עיקר כוונת המוסר על שלימות גופכם ותיקון מידותיכם לפתוח לפניכם דלתות שמיים... כאשר תשאלו או תענו דבר אל תמהרו ואל תבהלו, אל תצעקו ואל תדברו בלעגי שפה, דברו במבחר הלשון (הכוונה בשלון נקיה ומעולה) בצחות השפה, בקול נחת כאדם המבקש ללמוד ומחפש האמת, ולא כמְרִיב ומבקש לנצוח, ואז ינעם לכם ויקל עליכם, הנה מוסרי בידכם מסור, יש בו תועלת רבה לחזק האמת וליישב הדעת ולהסיר המבוכה. עכ"ל.

הקורא מאמר זה פעמיים ושלוש, ישכיל להבין מדברי הרמב"ם ע"ה עד כמה נחוצה מידה זו לכל אדם.

ומי הוא זה שיתן הכשר למעשיו של האדם?! אם לנהוג כך או כך?! אם לומר מילה זו או אחרת?! רק על ידי שילמד האדם מוסר, ויעוררו לבחון הדברים והדיבורים וזה יעמידו על האמת. וכמו שאדם אוכל, שואל ודורש אחר הכשר המאכל, כך האדם שפועל בביתו מדבר, משפיע, מתערב, וכדו' צריך הכשר למעשיו, וזה אפשרי רק אם לומד מוסר המעמידו על האמת. ואל יחשוב האדם כי לימוד המוסר יש בו רדיפה עצמית והכאות ח"ו, אלא לימוד המוסר מביאו על האמת לדעת מה הן יכולתיו, מה הן רצונותיו, ואט אט מרכז כוחותיו למחשבה טהורה מתרכז בה ופועל על פיה ואז רואה אושר בחייו.

לימוד המוסר זהו רצון ה' יתברך, שליח טוב ללוות אותנו בנסיונות החיים, ובסוף כל פעולה מראה לנו אור גדול. אשריו מי שמשותף דעת בורא עולם בכל עסקיו ומחשבותיו, ומובטח לו כי ברבות הזמן עשה טוב והרויח. כי אין מציאות שאדם יעשה טוב ולא ירויח, כי מעשיו וכוונותיו מכוונות לבורא עולם, והוא משלם לאדם כגמולו.

אשרי מי שנושא ונותן עם בורא עולם. שבת שלום ומבורך.

סיפור לשבת

באדיבות: הרב קובי לוי

קיבלתי במתנה מחלה ארורה

שלום ר' לוי

שמי אהרון, אני בן למעלה מ 65. מרבית חיי עסקתי בחינוך, בייעוץ חינוכי, ומשמש כרב של קהילה קטנה וחשובה בעיר קטנה בפריפריה. משרדי הקטן שבחצר ביתי פתוח לכל בני העיר צעירים ומבוגרים, ואוזני מטבע הדברים קשובה לכאבם של שומרי אמוני ישראל, ואם ידי משגת הנני מעמיד לרשותם את עצותי והנחיותי, ואף מלווה אותם בדרכם אל שלום הבית, הזיווג ההגון, הפרנסה הטובה וכן הלאה. למותר לציין ששמעתי ב 40 השנים האחרונות רבבות בני אדם, מתוכם גם צעירים ובני תשחורת בצמתים מאד קריטיים בחייהם. יהודי איננו יכול להעיד על עצמו, שיש בו תבונה חוכמה או דעת, הכל מתנת שמים, אבל עצותי באמת נובעות ממקור טהור, קרי הקב"ה. לאדם - מערכי - לב - ומה' - מענה - לשון" מסביר שלמה המלך, יסוד גדול. הנה כי כן, מסביר החכם באדם: "אתה תתכן מה לומר. גבש בפנימיותך רעיון, עצה, הכוונה, אבל בשורה התחתונה המילים שיצאו מפיו, הן המילים שלי, של אביך מלךך ומלך מלכי המלכים". רציתי לספר לך על פגישה שנערכה השבוע במשרדי עם נער בן 17, שממש טלטלה אותי, ובמידה רבה הוכיחה לי שגם יהודי קשיש, עם נסיון חיים עצום והמון ידע בתורה, עלול להתגלות כעלה נידף ברוח, ובמידה מסויימת אף דליל ושדוף מאמונה טהורה ומזוקקת. הנער שטף אותי בתוכחה נסתרת ואילמלא גילי ומעמדי, עלול הייתי לפרוץ בבכי. רק לאחר שהלך הרשיתי לעצמי לנגב את דמעותי ולעשות חשבון נפש. ברשותך אצטט - פחות או יותר את סיפורו של נ. נולד וגדל כבן זקונים בבית מסורתי שומר שבת. הוריו אנשים פשוטים וטובים, שגידלוהו באווירה חמה ונעימה, שלושת אחיותיו הגדולות אהבו אותו מאד, והחיים היו פסטורליא ממש עד גיל 7.

הוא למד אז ב' בבי"ס ממלכתי דתי. באחד הבקרים הוא חש ברע, והובהל לבית החולים. סידרת בדיקות וצילומים העלו את המימצא החד משמעי: נ. חולה במחלה הארורה, במצב ממושט וכמעט חסר סיכוי. אשתדל מזכרוני לצטט לך מדבריו של נ.: "הבנתי כבר באותם ימים ראשונים, כשחוברתי לצינורות הכימותרפיה, שימי חיי ספורים. אמא בכתה המון, אבא ניסה לשמור על ארשת רצינית ושידר בטחון, במשך לילות ארוכים במחלקה ההיא אמא ישבה לידי, קראה תהלים ועיניה היו אדומות תמיד. הם לא אמרו במפורש, אבל הבנתי פה ושם מדיבורי הרופאים, שבר מצווה לעולם לא יחגגו לי. אין מילים בעולם שיוכלו לתאר מה מתרחש בתוך ליבו של ילד בן 7,8,9, שחרבו של מלאך המוות מונחת תדיר על צווארו. איך אומרים, אל יתיאש מן הרחמים, לא התייאשתי, גם הורי לא. חלק מן הרופאים לא הרימו ידיים, ובניגוד לכל הסיכויים המחלה הנוראה החלה להיעלם מגופי, ובגיל 15, לאחר שמונה שנים של אישפוזים, טיפולים ותרופות, חזרתי איכשהו לשיגרת חיים סבירה. משום מה הורי רשמו אותי ללימודים בבי"ס תיכון ממלכתי. למה? כי הוא הכי מקצועי. קיבלתי את החלטתם והתחלתי ללמוד, ואפילו בהצלחה. אגב המערכת החיסונית שלי לא פועלת והמציאות הזו מחייבת אותי לטיפול מסויים פעם בחודש, ומחייבת גם שמירה על סטריליזציה והיגיינה מעולים. אינני כאחד האדם, באשר לתנאים הפיסיים שאני זקוק להם. בשנה האחרונה הרגשתי שאני מאבד את טעם החיים. חשתי ייאוש נורא, מצד אחד המחלה כאילו נעלמה אך עדיין מאיימת, מצד שני אינני מוצא את מקומי בתיכון, ואין לי סיפוק ושמחת חיים, מה רוצים ממני? קשה היה לי להניח את האצבע מה כואב לי... יש לי ידיד שאחיו הגדול חזר בתשובה לפני חמש שנים והוא הזמין אותי לשבת בבני ברק. באתי, הוקסמתי. נכנסנו

לשיבה למדנו גמרא, התלהבתי מהטעם של הלימוד, מהרצינות בתפילה. ואז תורצו לי כל הקושיות והלבטים, וכמו קיבלתי הארה נפלאה על עשר שנות חיי למודי הסבל...".

ר' לוי הבחור נ. תקע בי שתי עיניים בוערות ואמר "באתי לשמוע את חוות דעתך כבוד הרב, האם אני צודק, או אולי טועה... גדלתי בבית שבו הדת היתה סוג של פולקלור, לא לוחצת, לא מאיימת לא מעלה ולא מורידה. אבל בבני ברק הוארו עיני, הבנתי שהקב"ה נתן לי 10 שנות חיים, והוציא אותי מן המחלה הארורה, כדי שאחיה חיים של יהודי אמיתי!!! שמקפיד על קלה כבחמורה. הוא נתן לי את חיי במתנה, ובמקום "ארמון של שיש" בבית העלמין, הוא השאיר אותי כאן ובוודאי הוא רוצה שאתפלל בכוונה, אלמד תורה במסירות, שאתחתן עם אשה צדיקה וצנועה, שאהיה יהודי ב 100%. כבוד הרב לא חושב כמוני? שקיבלתי את חיי במתנה בשביל לחיות חיים מושלמים של תורה!!!". ואז הוא הוסיף את המשפטים הנוראים הבאים "אני ברוך השם זכיתי, הקב"ה שלח לי במתנה מחלה איומה וארורה כדי לעורר אותי על מנת שאבין מה תכלית החיים, אבל יש כאלה מסכנים שלא חלו מעולם, שלא התייסרו, שחושבים לעצמם שהם דתיים ועובדי השם, ואין מי שיאיר להם את הדרך". אדון לוי, המילים הללו קרעו אותי. יושב מולי נער בן 17, תמים, פשוט, עם שכל ישר, עם לב מבין ומייקר ומודה על מחלה מאיימת, שלמעשה האירה לו את הדרך... חשבון נפשי היה, האם גם אני ממרומי גילי, על בני ובנותי חתני כלותי נכדי ונכדותי ובני קהילתי ושמי הטוב, באמת עסוק בלהיות יהודי ב 100%, או שמא גם אני שחקן משנה בתיאטרון החיים השיגורתיים, שרק נדמה לו שהמשחק הנעים והקליל הזה הוא החיים בעצמם? לשיקול דעתך.

לזיווג הגון: אליהו ינון בן אסתר | נעמי בת אסתר | הדס בת אסתר
אלחנן בן ציון בן אורית | יוסף חיים בן מרים | אלחנן בן אפרת

אורחות חיים בפרשה הרב משולם כהן שליט"א

חוסר הכרת הטוב גורם לחורבן

ולפיכך היו החכמים והנביאים תמהים "על מה אבדה הארץ", עד שפירשו הקב"ה בעצמו שהוא יודע מעמקי הלב, שלא היו מברכין בתורה תחילה.

והנה המתבונן יתמה, מה בכך שלא ברכו בתורה תחילה, וכי בשביל כך לבד תאבד הארץ? אלא הביאור: כי בברכות התורה יש הודאה ו"הכרת הטוב" גדולה לבורא עולם, על שנתן "לנו" את תורתו ובחר "בנו" מכל העמים, והבדילנו מן התועים, ונתן "לנו" תורת אמת. וא"כ אותו אדם הלומד תורה, מבלי לברך תחילה, אינו מבין מה גודל ערכה ועוצם כחה של התורה הקדושה, ומראה בזה ח"ו כאילו אינו מכיר בטובתו של הקב"ה. וכמו שכתב רש"י (בב"מ דף פה: ד"ה שלא ברכו) - וכיון דלא מברכי, גליא דעתייהו שאינה מתנה חשובה להם.

ובזה הראת איך מצד אחד מצינו אצל משה את מעלת "הכרת הטוב", אך מאידך בא וראה את המגרעת הגדולה שיש בחסרון הכרת הטוב, שיש בכחה להביא חורבן. והכופר בטובתו של חברו סופו להיות כופר בטובתו של מקום, וכמו שמצינו בדברי רז"ל (תנחומא שמות ה'), יעו"ש.

ועל אף כי אמרו חז"ל (יומא ט:): כי מקדש ראשון חרב מפני שלשה דברים שהיו בו: עבודה זרה, וגלוי עריות, ושפיכות דמים. אמנם הנמיע לכל אלו היה מה שלא ברכו בתורה תחילה, ולא הכירו בטובת המקום ב"ה בנותנו להם את התורה, ועל ידי כך הגיעו לזלזול מוחלט, עד שהגיעו לשלשת העברות החמורות.

אך למרבה הפלא אמרו חז"ל (שם) כי בית שני חרב מפני שנאת חנם שהיתה בו. ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עבירות - עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים, ע"כ. והרי שנאת חנם גם כן נובעת מחוסר הכרת הטוב, שאם היה האדם מכיר בטוב שיש בחבירו, והיה מביט לנקודות היפות שיש בו, השנאה היתה נמנעת.

וכבר ביאר רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ל בצדקת הצדיק (אות קצו) כי הגם כי חרב הבית הראשון "על עזבם את תורת", מ"מ עזיבת התורה אינה עוקרת את ישראל מאביהם שבשמים, שהרי האור שבא מחזירן למוטב. והוא על דרך מה שאמרו חז"ל (סנהדרין מו:): ישראל אף על פי שחטא, ישראל הוא. שהרי לעולם נשארים ישראל בנים למקום. אולם שנאת חנם, הוא העדר גמור באהבת ישראל. יהי רצון שנראה כל אחד מעלת חברו, ותקום מן העפר שכנית עויונו, במהרה בימינו, אמן.

"נָקָם נִקְמָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִים אַחֵר תֹּאסֹף אֶל עַמִּיךָ" (במדבר לא, ב). אמרו רבותינו בספרי (פיסקא קנו) "אחר תאסף אל עמך", מגיד שמיתתו של משה מעכבת למלחמת מדין ואף על פי כן הלך משה ועשה בשמחה, שנאמר "וידבר משה אל העם לאמר החלצו מאתכם", אין "החלצו" אלא איזוריו שנאמר "חלוצים תעברו לפני אחיכם בני ישראל כל בני חיל" (דברים ג, יח), ע"כ.

מיד עולה התמיהה לכאורה, שאם רואים אנו מצד אחד את גודל מסירות נפשו של משה רבינו ע"ה, שאף שהיתה תלויה מתתו בנקמו נקמת בני ישראל מאת מדין לא התמהמה מלעשות רצון ה', אלא מיד אמר "החלצו" לשון זריזות. איך יתכן שאת עצם הנקמה ממדין לא קיים הוא בעצמו, אלא שלח את פנחס ואלעזר, הרי מצוה בו יותר מבשלוחו (קידושין מא:).

וכבר עמד בזה המדרש (מ"ר פרשה כב, ד') וביאר ב' ביאורים: האחד - מפני שנתגדל בארץ מדין, לא רצה להצר למי שעשה עימו טובה. וכהמשל "בור ששתית ממנו אל תזרוק בו אבן". השני - שמדין זו אינה מדין שנתגדל בה משה, אלא שבכל אופן שלח את פנחס, לפי שאמר מי שהתחיל במצוה הוא גומר. הוא השיב את חמתו והכה את המדינית, הוא יגמור את המצוה ויכה את מדין.

מ"מ יוצא לנו מדברי המדרש כי אם היתה זו מדין שנתגדל בה משה רבינו, בודאי לא היה מבצע את הנקמה מאת המדינים, והסיבה היא אחת ויחידה - הכרת הטוב.

וענין זה מתקשר לתקופת החורבן, שהרי אמרו בגמרא נדרים (פא:): אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב (ירמיה ט', יא) "מִי הָאִישׁ הַחֹכֵם וְיָבֵן אֶת זֹאת וְאֶשֶׁר דָּבַר בִּי ה' אֱלֹהֵי וְיַגִּידָהּ עַל מֶה אֲבִידָה הָאָרֶץ וְגו'" דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים (ולמלאכי השרת) ולא פירשוהו, עד שפירשו הקב"ה בעצמו דכתיב (שם פס' יב) "וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזָבְם אֶת תּוֹרָתִי אֶשֶׁר נָתַתִּי לְפִנֵּיהֶם וְלֹא שָׁמְעוּ בְקוֹלִי וְלֹא הִלְכוּ בָהּ". ושאלו בגמרא, היינו לא שמעו בקולי היינו לא הלכו בה. ותייך רב יהודה אמר רב שלא היו מברכין בתורה תחילה. עיי"ש.

והסביר הר"ן בשם רבינו יונה במגילת סתרים, דמה שאמרה הגמרא שעל שלא ברכו בתורה תחילה אבדה הארץ, היינו משום שאם נאמר כפשט הפסוק "על עזבם את תורת" שעזבו את התורה לגמרי ולא היו עוסקים בה, א"כ כשנשאל דבר זה לחכמים ולנביאים למה לא פירשוהו, אלא ודאי שהיו עוסקים בתורה תמיד,

ארגון החסד "חסדי יהודה" מחלק
סלי מזון שבועיים וחודשיים
למשפחות הנזקקות

02-65-11-234

תשמישי קדושה

■ ספרי תורה ■ תפילין ■ מזוזות ■ החלפת רצועות לתפילין ■ ועוד

לפרטים: 052 - 6880790

לתרומות - דרך כרטיס אשראי או טופס הו"ק - טל': 02-65-11-234
העברה בנקאית - בנק מרכנתיל מס' חשבון: 28715 סניף: 635

הילולא דצדיקיא רבי אלעזר אבוחצירא זצוק"ל - כ"ז תמוז

תולדות חייו

רבינו אלעזר אבוחצירא "הבבא אלעזר" נולד בד' אב התש"ח בעיר ריסאני, (מחוז תפילת שבמרוקו), לאביו רבי מאיר "הבבא מאיר" ולאמו הרבנית שמחה אבוחצירא. בגיל צעיר התייתם מאימו. למד תקופה קצרה בישיבת תומכי תמימים בקזבלנקה. בהיותו בן 18 שנים עלה לישראל יחד עם אביו, והמשפחה התיישבה באשדוד. למד בישיבת הרמב"ם שבתל אביב אצל הרב אברהם חפוטא שהיה מקורב לבבא סאלי, ובישיבת "פורת יוסף".

בהוראת הבבא סאלי התיישב בעיר באר שבע ולאחר פטירתו הקים חצרו בבאר שבע. נתבקש לישיבה של מעלה באופן טראגי באותו לילה מר ונמהר ליל כ"ז תמוז תשע"א, ונטמן בבית החיים בהר הזיתים בירושלים ביום שישי אחר חצות יום.

עובדות וסיפורים על רבינו

כידוע רבינו זצ"ל היה "חד בדרא" בשמירת העניינים המופלאה שלו. עוד מנעוריו בהיותו בישיבת פורת יוסף לא היה יוצא אפילו למכולת, אלא היה שולח שליחים, ובנסיעותיו לביתו היה נוסע רק ברכב מכוסה בוילונות, מביתו היה מגיע לבית מדרשו דרך מנהרה מיוחדת.

הגאון רבי חיים רבי בספרו: וסיפר לי כ"ק מרן האדמו"ר רבי אלעזר אבוחצירא על עצמו, שאפילו על בני ביתו אינו מסתכל, פרט לאשתו, כמובן, ולבנות שמברך אותן בליל שבת קודש.

מעשה שאירע בחצירו של רבינו זצ"ל, באדם אשר היה בבעלותו עסק מסויים, ונסתבך בחובות עם מס הכנסה, אשר העלילו עליו ממה שלא היה חייב, ועליהם נוספו ריביות והצמדה ועוד ועוד. בצר לו נסע לרבינו זצ"ל, ותינה בפניו את צער,

על אשר כבר החלו לעקל לו מרכושו. וציווהו רבינו זצ"ל לנסוע לטבריה לבית מלון ולשהות שם במשך השבת. למה ומדוע? לא קיבל הסבר אבל אם הצדיק אמר - עושים. נסע הוא לטבריה ושבת שם באחד מהמלונות, ואף ניסה להסיח דעתו מצער, לא עלה בידו. והיה בצער ובחשש רב מפני הבאות. והנה במוצאי שבת קודש בהיותו מתארגן ליציאה, דפק בדלת אדם שאינו מוכר והזדהה בשמו, וסיפר כי ראה בשבת אותו בצער גדול ושאל האם יוכל לעזור לו. מתחילה ניסה להתחמק ממנו, ולאחר מחשבה החליט כי הפסד לא יבוא מזה, וסיפר לו דברים כהווייתם. אז אמר לו כי יש לו בידו לעזור לו, ושיצור עמו קשר ביום ראשון. ביום ראשון נפגשו במשרדי מס הכנסה, כי האיש הנ"ל היה אחד מהמנהלים הבכירים במס הכנסה, והכניסו לחדרו ובירר עימו הדברים ודאג לסגור מיד את התיק רק עם דו"ח על סך כמה מאות שקלים בלבד.

מעשה בסוחר גדול שבא לרבינו זצ"ל להתברך מפיו, והראה לו כמה מפות היכן הוא רוצה לחפור ולחפש יהלומים. ורבינו זצ"ל סימן לו כמה מקומות, ואמר לו שיחפור שם וימצא. האיש שלא הכיר מגדולתו של רבינו זצ"ל, לא התייחס לסימונים שסימן רבינו זצ"ל, והלך הוא אחר "חוות דעת מקצועית"... לאחר שניסה הוא בכמה מקומות והעלה חרס בידו, החליט הוא לנסות במקומות שבהם ציין רבינו זצ"ל, ואכן שם מצא מחצבים של יהלומים ורק אז זכה להכיר בגדולתו של רבינו זצ"ל.

מעשה באב אשר בנו חלה, ולאחר בדיקות מקיפות אמרו לו הרופאים כי י לו גידול סרטני בראשו רח"ל, ויש צורך לבצע ניתוח דחוף בראשו. האב לא הסכים שיעשו את הניתוח

עד שילך לשאול ולהתייעץ ולהתברך מפי רבינו זצ"ל. ומיד נסע אליו, וסיפר לו על בנו, ואמר לו רבינו זצ"ל "קח את הילד ולך לבית", ואף שהסביר לו שהרופאים הזהירוהו כי יש צורך דחוף לקבל החלטה ולאשר את הניתוח, אמר לו שוב "קח את הילד ולך לבית!" וכך עשה הלך ולקח את בנו מבית החולים, ולאחר שנעשו שוב בדיקות רפואיות "נעלם" כלא היה הגידול הנ"ל, אלא שלא הרגיש טוב מפני שחלה באיזה חידק מסויים! וניכר היה בחוש פעולתו ותפילתו של הצדיק.

מעשה שהובא בספר "ויצבור יוסף". והוא באדם שחלה במחלה נדירה, ופנה הוא לרבינו זצ"ל עם התיק הרפואי, ולהפתעתו הורהו רבינו זצ"ל להשמיד את המסמכים המאשרים את חוליו. וכך עשה - והבריא! אולם עדיין חש הוא כאבים באותו מקום שחלה בו, ובא ואמר זאת לרבינו זצ"ל, ואמר לו רבינו זצ"ל כי מה שעדיין כואב לו הוא מפני שהרופא ידע על חוליו, ולאחר שימות הרופא גם זה יעבור, וכך היה.

מעשה מופלא בילדה אשר נפלה מהספה, על הזווית של קצה פינת השולחן, ושברה את הלסת, ואושפ זה בב"ח מאחר שלא הייתה יכולה לדבר ולאכול, והיו מאכילים אותה דרך הוריד. בני המשפחה הזמינו רופא מארה"ב, וכששמע על כך אבי הילדה אמר כי יבטלו את הרופא, והוא ילך לרבינו זצ"ל והכל על מקומו יבוא בשלום. ואכן נסע הוא לרבינו זצ"ל וסיפר לו הדברים, אז הוציא רבינו זצ"ל עוגה, ואמר שיביא את העוגה לילדה ויאמר לה שתברך עליה מזונות. ובהגיעו לבית החולים, הביא לילדה את העוגה, ולעיני הנוכחים הנדהמים התרחש הנס והיא בירכה ואכלה, וחזרה לדבר ולאכול כאחד האדם.

(לוקט מספר "תנא דבי רבי אלעזר")

אחד מהמקובלים הגדולים
מרבני הארגון יערוך לך את
הפדיון נפש

למסידת שמות חיינו: 052-7190115 | 02-65-11-234

נפ"י הרש"ש הקדוש
המפתח לכל הישועות
פדיון נפש

כל השונה הלכות הלכה למעשה

הלכות תשעת הימים ושבוע שחל בו

א. יום שלישי כ"ט תמוז ערב ר"ח אין אומרים תיקון חצות בצהריים.

ב. בר"ח בלילה אין אומרים תיקון רחל, ואומרים תיקון לאה ומדלגים "למנצח... יענך" וגו'. ופסוק "עד אנא בכה בציון" וכו'.

ג. שבוע שחל בו תשעה באב אסור לכבס, וכן אסור ללבוש בגדים המכובסים או להציע המיטות במצעים מכובסים. אך ניתן ללבוש בגדים מכובסים ע"י שילבשם קודם השבת.

בשיעור זמן הלבישה:

לדעת הבא"ח - ילבשם קודם השבת שעה אחת (מפרשת דברים ס"ז).
לדעת אול"צ - אם מזיע די אפי' בכמה דקות, ואם אינו מזיע ילבשם כחצי שעה או שעה (פכ"ז - א').
לדעת החו"ע - שעה לאו דוקא אלא זמן מה.

בגדים הצמודים לגוף (כגופיה, גרביים וכו'):

לדעת הבא"ח ואול"צ - צריך להכניסם כנ"ל (שם).

לדעת החו"ע - מן הדין מותר להחליפם אף ללא

הכנה הנ"ל. (ארבע תעניות עמ' רכ"ט).
ד. שכח להכין לפני שבת צריך להשאר עם בגדי שבת או ללבוש בגדים שלבש קודם השבת, כתבו האחרונים דיכול לפשוט הבגד שלבש בליל שבת וילבש ביום שבת בגד מכובס אחר וישאר איתו כל השבת, והבגד הראשון ישאירנו להחליפו באמצע השבוע.

ה. להניח הבגד על הרצפה למי ששכח להכין:
לדעת אול"צ - אינו מועיל לשפשף בגד מכובס על הרצפה להחשיבו אינו מכובס. (פכ"ז - א').
לדעת החו"ע - אם שכח להכין יכול להניח בגד מכובס על הרצפה שיעור שעה אחת וללבושו. (עמ' רל"ב)

ו. ליטול ציפורניים בשבוע שחל בו תשעה באב:
לדעת בא"ח - אסור ליטול ציפורניים ואם עודפים על הבשר יש ליטלם אפי' בערב תשעה באב. (שם י"ג)
לדעת אול"צ - אסור ליטול ציפורניים ובשינוי מותר אפי' בתשעה באב (כגון ליטול ביד או בשיניים) (כ"ז - ד').
לדעת חו"ע - מותר ליטול בכל אופן בשבוע שחל בו תשעה באב ואפי' אינו עודף על הבשר (עמ' רכ"ח).

חכמה ומוסר

ספרו הקדוש "אור לציון" של חכם בן ציון אבא שאול זלה"ה

פעולות התורה על האדם

א"כ צריך להיות שמח ומאושר כל בן תורה. נתאר לעצמינו שאדם ראה משהו נוטה למות ח"ו, ועשה לו הנשמה וגרם לו להמשיך לחיות, כמה ישמח על מעשה זה שעשה. ומה תהיה השמחה אם הציל קבוצה של אנשים?! ואם יודע האדם שכשהוא לומד תורה כל העולם כולו ניצל בגללו, בודאי צריכה להיות לו שמחה גדולה מאוד. נוסף לזה כשאדם לומד תורה יש ביכולתו להבין קצת מה היא גדולתו של נותן התורה, כי רואה שכל מה שלומד עדיין יש עוד מה ללמוד. כגון שהוא לומד גמרא, יש קושיא, תירוץ, סתירה, תירוץ ועוד תירוץ, ראייה, דחיה, מפרשים, אין סוף. וכל מה שאנו לומדים זה רק חיצוניות שבחיצוניות שבתורה, והלואי שנדע את הפשט הזה. ולפנימיות שבפנימיות אף אחד לא הגיע, רק משה רע"ה קבל זאת בהר סיני. ומה שהמקובלים לומדים זה רק הפשט שבסוד. וכן ע"י עסק התורה מגיע להכרה אמיתית בערך גדלות המצוות וחומר עונש העבירות, כמו שיתבאר בס"ד במאמר מצוות - עבירות. וגם לעצמו האדם מרויח, שהרי השכר הניתן על עסק התורה, אין כל בריה יכולה לשער ולתאר, עין לא ראתה אלוקים זולתך יעשה למחכה לו. ועוד שהתורה מתקנת את המידות הרעות, כמו שנאמר: "כי יצר לב האדם רע מנעוריו" (בראשית ח', כ"א), ולמה נקרא רע אם מפני שעובר על דברי הקב"ה, איך הפסוק אומר

מנעוריו, הרי עדיין לא מצווה בקיום המצוות. אלא הכוונה על המידות, שכל אדם מלידתו מוטבעות בו מידות טובות ומידות מגונות. אומנם יש הבדלים בין אדם לאדם, יש שהתאוה שלו יותר חזקה, ויש שהתאוה שלו יותר חזקה, אבל בסך הכל המידות רעות. והקב"ה בראו כדי שהאדם ידע איך והיכן להשתמש בכל מידה. ואם לא יעסוק בתורה, בהכרח שהמידות הללו ילכו לאפיקים טובים. כגון מי שיש לו חמדת הממון וכדו', במקום זה תהיה לו תשוקה לגדול בתורה, לדעת את התורה, לעבוד את הקב"ה, למסור נפשו מיראה ואהבה וכו'. הרי שתאותו הלכה לאפיק הטוב, והיות והלכה לאפיק הטוב לא נשארת תאוה באפיק השני. וככל שעובר הזמן הולכת התאוה שהיתה לצד הרע ונשכחת לגמרי, וכן בכל מידה ומידה. למה הדבר דומה, לגשמים הזורמים מההר לתוך ואדי, והולכים לאיבוד. מה עושה אדם ששדהו סמוכה להר, טורח ועולה אל ההר, וחופר אפיק מראש ההר עד שדהו, ואח"כ סותם את האפיק שהיו המים עוברים בו ויורדים לוואדי. והרי המים ממשיכים לזרום, רק במקום שילכו לאיבוד הוא מכון את המים למקום טוב, וממילא כבר לא יעברו במקום הראשון. וככל שעובר זמן יותר, הקרקע באפיק הראשון שנסתם מתקשית, וכאילו לא עברו בה מים מעולם.